

ΠΡΑΣΙΝΟ ΤΑΜΕΙΟ

**Οδηγός διαχείρισης Χρηματοδοτικού
Προγράμματος:
«ΔΡΑΣΕΙΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟΥ ΙΣΟΖΥΓΙΟΥ» 2020**

Β΄ Πρόσκληση – Σεπτέμβριος 2020

**Άξονας Προτεραιότητας 1
«Αστική Αναζωογόνηση»**

Κηφισιά, Σεπτέμβριος 2020

1.	ΕΙΣΑΓΩΓΗ	3
2.	ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ Χ. Π. «ΔΡΑΣΕΙΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟΥ ΙΣΟΖΥΓΙΟΥ»	3
3.	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ - ΧΩΡΙΚΟ ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ	4
4.	ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΟΥ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	5
5.	ΔΟΜΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ – ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ	6
6.	ΥΨΟΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	12
7.	ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΚΑΙ ΕΓΚΡΙΣΗΣ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ	13
8.	ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ	14
9.	ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΚΑΤΑΒΟΛΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	18
10.	ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΦΟΡΕΩΝ	18
11.	ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑ – ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ	20
12.	ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ - ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ	21
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	22

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το Πράσινο Ταμείο αποτελεί Ν.Π.Δ.Δ., εποπτευόμενο από το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας που συστήθηκε με τον ν. 3889/2010 ΦΕΚ 182 Α' «Χρηματοδότηση Περιβαλλοντικών Παρεμβάσεων, Πράσινο Ταμείο, Κύρωση Δασικών Χαρτών και άλλες διατάξεις». Διαδέχθηκε το Ν.Π.Δ.Δ. με την επωνυμία «Ειδικό Ταμείο Εφαρμογής Ρυθμιστικών και Πολεοδομικών Σχεδίων» (ΕΤΕΡΠΣ) του ν.δ. 1262/1972 (ΦΕΚ 194 Α'). Ουσιαστικά, αποτελεί μία εντελώς νέα δομή στην οποία μεταβιβάζεται η είσπραξη και η διαχείριση όλων των πόρων που είχαν θεσπιστεί με σειρά νομοθετημάτων υπέρ ΕΤΕΡΠΣ, καθώς και των πράσινων και λοιπών πόρων που προβλέπονται στον ιδρυτικό νόμο (όπως ισχύει). Επιπλέον, το Πράσινο Ταμείο διαχειρίζεται τους πόρους του «Ταμείου Περιβαλλοντικού Ισοζυγίου» (ν. 3843/2010, ν. 4014/2011, ν.4178/2013 και ν. 4495/2017), του «Γαλάζιου Ταμείου» και του «Ειδικού Φορέα Δασών».

Σκοπός του Πράσινου Ταμείου είναι:

- ⇒ Η ενίσχυση της ανάπτυξης μέσω της προστασίας του περιβάλλοντος,
- ⇒ η στήριξη της περιβαλλοντικής πολιτικής της χώρας και
- ⇒ η εξυπηρέτηση του δημόσιου και κοινωνικού συμφέροντος, μέσω της διοίκησης, διαχείρισης και αξιοποίησης των πόρων που προβλέπονται στα άρθρα 3 και 8 του Νόμου 3889/2010.

Το Πράσινο Ταμείο, για την επίτευξη του σκοπού του σχεδιάζει και πραγματοποιεί **Χρηματοδοτικά Προγράμματα (Χ.Π.)** για την υλοποίηση έργων, δράσεων και λοιπών παρεμβάσεων προς όφελος του φυσικού και οικιστικού περιβάλλοντος. Τα Χ.Π., στο πλαίσιο διασφάλισης της διαφάνειας των χρηματοδοτήσεων και της εξυπηρέτησης των στόχων των αντίστοιχων περιβαλλοντικών πολιτικών, διαρθρώνονται σε άξονες προτεραιότητας, μέτρα και δράσεις, καθορίζουν τους δικαιούχους φορείς, το ύψος της χρηματοδότησης και τα κριτήρια αξιολόγησης των υποβαλλόμενων προτάσεων.

2. ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ Χ. Π. «ΔΡΑΣΕΙΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟΥ ΙΣΟΖΥΓΙΟΥ»

Το Χρηματοδοτικό Πρόγραμμα «ΔΡΑΣΕΙΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟΥ ΙΣΟΖΥΓΙΟΥ» ενισχύει έργα, δράσεις και άλλες παρεμβάσεις που στοχεύουν στην περιβαλλοντική αναβάθμιση των πόλεων, επιτυγχάνοντας ταυτόχρονα οικονομικούς και κοινωνικούς στόχους. Χρηματοδοτεί δράσεις περιβαλλοντικού ισοζυγίου οι οποίες επιλέγονται από τις προβλεπόμενες στο άρθρο 77 του Ν. 4495/2017 «Έλεγχος και προστασία του Δομημένου Περιβάλλοντος και άλλες διατάξεις» (όπως

ισχύει), όπως περιγράφονται στη συνέχεια. Για τα έργα τα οποία χρηματοδοτεί το Πράσινο Ταμείο, ιδιαίτερη βαρύτητα έχει η απόδοση στον πολίτη όσο το δυνατόν μεγαλύτερων επιφανειών δημόσιου χώρου, ο οποίος θα καθίσταται ελκυστικός στο χρήστη και φιλικός στο περιβάλλον. Για το σκοπό αυτό, η μεθοδολογία και ο τρόπος σχεδιασμού των παρεμβάσεων είναι κρίσιμο να οδηγούν στη βελτίωση του μικροκλίματος της περιοχής παρέμβασης με την ενσωμάτωση βιοκλιματικών χαρακτηριστικών, αύξηση του πρασίνου και επίτευξη της μέγιστης δυνατής ποιότητας και ασφάλειας.

3. ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ - ΧΩΡΙΚΟ ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Δικαιούχοι του Άξονα Προτεραιότητας «Αστική Αναζωογόνηση» του Χ.Π. «ΔΡΑΣΕΙΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟΥ ΙΣΟΖΥΓΙΟΥ» είναι οι Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού της χώρας, οι οποίοι δεν υπέβαλλαν πρόταση στο πλαίσιο της Α΄ Πρόσκλησης. Ως δικαιούχοι μπορεί να γίνουν δεκτοί και σύνδεσμοι δήμων, υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) ο δήμος, στη χωρική επικράτεια του οποίου θα υλοποιηθεί το προτεινόμενο έργο, δεν έχει υποβάλει άλλη πρόταση στην Α΄ πρόσκληση (2019-2020)

β) για την υποβολή της πρότασης εκ μέρους του συνδέσμου δήμων απαραίτητη προϋπόθεση είναι η αποδεδειγμένη συναίνεση του δήμου όπως ορίζεται στο εδάφιο της «ΩΡΙΜΟΤΗΤΑΣ» του παρόντος, και

γ) σε κάθε περίπτωση παραμένει σε ισχύ ο περιορισμός των δύο προτάσεων ανά δικαιούχο.

Επισημαίνεται ότι για κάθε δήμο παραμένει ο περιορισμός της υποβολής έως δύο προτάσεων για τη χωρική του επικράτεια, είτε οι προτάσεις υποβληθούν από το δήμο είτε από αρμόδιο σύνδεσμο. Ωστόσο είναι αποδεκτή η υποβολή μιας πρότασης από το δήμο και μιας (για τον ίδιο δήμο) από τον σύνδεσμο.

Χωρικό πεδίο εφαρμογής του Χ.Π. είναι οι πόλεις και οικισμοί με εγκεκριμένο ρυμοτομικό σχέδιο ή οικισμοί οριοθετημένοι με πράξη της διοίκησης στερούμενων εγκεκριμένου ρυμοτομικού σχεδίου. **Το πρόγραμμα δεν χρηματοδοτεί δράσεις σε περιοχές εκτός σχεδίου ή εκτός ορίων οικισμών.**

4. ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΟΥ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Η συνολική διάρκεια του προγράμματος είναι διετής: 2019 – 2020. Για την ενεργοποίηση του Χ.Π. προβλέπονται δύο (2) συνολικά προσκλήσεις. Η πρώτη δημοσιεύτηκε το 2019 και η δεύτερη αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι του παρόντος Οδηγού εντός του 2020, στο πλαίσιο των αντίστοιχων προϋπολογισμών του Πράσινου Ταμείου του κάθε έτους. Οι δικαιούχοι έχουν τη δυνατότητα να επιλέξουν σε ποια από τις δύο προσκλήσεις θα υποβάλλουν τις προτάσεις τους, ανάλογα με το βαθμό ωριμότητας των αντίστοιχων μελετών. Επισημαίνεται ότι κάθε δικαιούχος θα μπορεί να υποβάλλει σε μόνο μία εκ των δύο προσκλήσεων. Στη διάρκεια της διετίας δύναται να ενταχθεί άπαξ κάθε δικαιούχος, έτσι ώστε στο τέλος της διετούς περιόδου να έχουν χρηματοδοτηθεί όλοι οι εν δυνάμει δικαιούχοι που έχουν υποβάλλει προτάσεις οι οποίες πληρούν τα κριτήρια αξιολόγησης.

Μη ώριμες προτάσεις που τυχόν υποβληθούν θα απορρίπτονται βάσει των κριτηρίων αποκλεισμού.

Σύμφωνα με τα οικονομικά δεδομένα του προγράμματος, σε συνδυασμό με τα κριτήρια τα οποία περιγράφονται στη συνέχεια, **προβλέπεται η χρηματοδότηση όλων των δήμων της χώρας**. Ο συνολικός προϋπολογισμός του χρηματοδοτικού προγράμματος ανέρχεται στο ποσό των **23 εκατομμυρίων ευρώ**.

Με βάση τα ποσά αυτά, έχει εξασφαλιστεί η δυνατότητα χρηματοδότησης όλων των εν δυνάμει δικαιούχων με έως το «ανώτατο ποσό χρηματοδότησης ανά δικαιούχο» όπως υπολογίζεται στη συνέχεια. **Το σύνολο των προτάσεων οι οποίες θα υποβληθούν προβλέπεται να εξεταστούν αυτόνομα και με άμεση αξιολόγηση**, ως προς την επιλεξιμότητά τους και την κάλυψη των κριτηρίων του προγράμματος, με σειρά προτεραιότητας εισερχομένου.

Προτάσεις οι οποίες υποβάλλονται στο Μέτρο 1 **μπορούν να εξετάζονται κατά προτεραιότητα** σε σχέση με αυτές του Μέρους 2 λόγω της σπουδαιότητάς τους και της σημαντικής συμβολής στην αναβάθμιση του αστικού ιστού.

5. ΔΟΜΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ – ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ

5.1. Δομή Προγράμματος

Ο Άξονας Προτεραιότητας του Χρηματοδοτικού Προγράμματος περιλαμβάνει δύο (2) μέτρα σε αντιστοιχία με τις επιλέξιμες κατηγορίες δράσεων ως εξής:

Μέτρο 1. Σύνθετες αστικές αναπλάσεις

Μέτρο 2. Παρεμβάσεις στον αστικό χώρο

- Κάθε δικαιούχος έχει τη δυνατότητα να επιλέξει σε ποια από τις δύο προσκλήσεις θα υποβάλλει τις προτάσεις του, ανάλογα με το βαθμό ωριμότητας των αντίστοιχων μελετών. Επισημαίνεται ότι κάθε δικαιούχος θα μπορεί να υποβάλλει σε μόνο μία εκ των δύο προσκλήσεων.
- Κάθε δικαιούχος δύναται να υποβάλλει αίτημα χρηματοδότησης για ένταξη σε ένα μόνο από τα Μέτρα του προγράμματος.
- Κατά την υποβολή του αιτήματος χρηματοδότησης οι δικαιούχοι μπορούν να καταθέσουν **έως δύο (2) προτάσεις**, οι οποίες πρέπει να εντάσσονται υποχρεωτικά στο ίδιο Μέτρο του προγράμματος. Επισημαίνεται, όπως προαναφέρθηκε, ότι για κάθε δήμο παραμένει ο περιορισμός της υποβολής έως δύο προτάσεων στο ίδιο μέτρο για τη χωρική του επικράτεια, είτε οι προτάσεις υποβληθούν από το δήμο είτε από αρμόδιο σύνδεσμο. Ωστόσο είναι αποδεκτή η υποβολή μιας πρότασης από το δήμο και μιας (για τον ίδιο δήμο) από τον σύνδεσμο.
- Διευκρινίζεται ότι μία πρόταση μπορεί να περιλαμβάνει παρεμβάσεις σε περισσότερους του ενός χώρους, με το ίδιο φυσικό αντικείμενο. Εάν ένας δικαιούχος υποβάλλει προτάσεις σε δύο διαφορετικά Μέτρα, ή περισσότερες από δύο προτάσεις στο ίδιο Μέτρο, οι αιτήσεις δεν θα εξετάζονται.
- Σε κάθε περίπτωση το συνολικό ύψος του «**αιτούμενου ποσού χρηματοδότησης**» δεν μπορεί να υπερβαίνει το προβλεπόμενο «**ανώτατο ποσό χρηματοδότησης ανά δικαιούχο**».
- Το προβλεπόμενο «**ανώτατο ποσό χρηματοδότησης ανά δικαιούχο**» διαμορφώνεται ανάλογα με το πληθυσμιακό μέγεθος του Δήμου σε συνάρτηση με τα Μέτρα του Χρηματοδοτικού Προγράμματος. Στην περίπτωση υποβολής πρότασης από Σύνδεσμο δήμων το ανώτατο ποσό χρηματοδότησης από τα πληθυσμιακά στοιχεία του δήμου, στη χωρική επικράτεια του οποίου θα υλοποιηθεί το προτεινόμενο έργο.

- Σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να χρηματοδοτηθεί το ίδιο έργο δύο φορές και από δύο διαφορετικές Προσκλήσεις του Πράσινου Ταμείου, καθώς κάτι τέτοιο θα καταστρατηγούσε τους όρους των αντίστοιχων προσκλήσεων.

5.2. Επιλέξιμες Δράσεις

Οι δράσεις οι οποίες θα χρηματοδοτηθούν από τον Άξονα Προτεραιότητας του Χ.Π. καθορίζονται στο πλαίσιο των μέτρων του προγράμματος ως εξής:

5.2.1. ΜΕΤΡΟ 1: Σύνθετες αστικές αναπλάσεις

Στο Μέτρο 1, ως επιλέξιμες δράσεις περιλαμβάνονται:

1.1. Ολοκληρωμένα έργα αναπλάσεων κοινόχρηστων χώρων και χώρων πρασίνου

Τα προτεινόμενα έργα αναπλάσεων θα πρέπει υποχρεωτικά να διέπονται από τις αρχές του βιοκλιματικού σχεδιασμού και να έχουν ως στόχο την αύξηση της βιωσιμότητας των κοινόχρηστων χώρων του οικισμού ή της ευρύτερης οικιστικής ενότητας στην οποία εντάσσονται, αυξάνοντας παράλληλα τις αστικές ροές χωρίς να περιορίζουν τις δυνατότητες ελεύθερης πρόσβασης και αναψυχής.

Ο ολοκληρωμένος χαρακτήρας των αναπλάσεων τεκμηριώνεται με τη συμπερίληψη στα έργα:

α) μεμονωμένων κοινόχρηστων χώρων σημαντικού μεγέθους και/ή με αυξημένη σημασία για το σύνολο του οικιστικού συνόλου / οικιστικής περιοχής στο οποίο εντάσσονται, ή/και
β) σημαντικού ενιαίου δικτύου παρεμβάσεων με στόχο την απόδοση στο κοινό του ελεύθερου δημόσιου χώρου, αυξάνοντας την ελκυστικότητα, προσβασιμότητα και λειτουργικότητά του. Περιλαμβάνονται δίκτυα πεζοδρόμων και ποδηλατοδρόμων που συνθέτουν ένα ενιαίο σύνολο. Η δημιουργία νέων ποδηλατοδρόμων θα πρέπει να είναι σε συμφωνία με τα τυχόν εγκεκριμένα ή εκπονούμενα Σχέδια Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας (ΣΒΑΚ).

γ) συνδυασμό δράσεων, από τις προτεινόμενες στο Μέτρο 2 «Παρεμβάσεις στον αστικό χώρο» σε εφαπτόμενες περιοχές. Η συνδυαστική χρήση του αστικού εξοπλισμού (δράση 2.2) με μία μόνο δράση του Μέρους 2, δεν συνεπάγεται υπαγωγή του προτεινόμενου έργου στο Μέτρο 1. Ωστόσο, μπορούν να συνδυαστούν περισσότερες δράσεις του Μέρους 2 σε εφαπτόμενες περιοχές και εφόσον συνοδεύονται από επαρκή τεκμηρίωση να είναι επιλέξιμα για Μέτρο 1.

Στα ολοκληρωμένα έργα αναπλάσεων κοινόχρηστων χώρων και χώρων πρασίνου μπορούν να εντάσσονται και επιμέρους δράσεις και έργα υπό την προϋπόθεση ότι θα αποτελούν μέρος ευρύτερων έργων αστικής ανάπλασης. Επίσης είναι δυνατόν να εντάσσονται και επιμέρους δράσεις βελτίωσης αστικού εξοπλισμού, δημιουργία παιδότοπων κλπ., υπό την προϋπόθεση ότι θα αποτελούν οργανικό μέρος ευρύτερων έργων αστικής ανάπλασης.

1.2. α. Αποκατάσταση /επανάχρηση δημόσιων κτιρίων χαρακτηρισμένων ως διατηρητέα, μνημεία ή έργα τέχνης.
β. Συνδυασμός των δράσεων 2.6 και 2.7 του Μέτρου 2

α. Τα έργα αποκατάστασης / επανάχρησης κτιρίων αφορούν στην αποκατάσταση – αναδιαμόρφωση κτιρίων που είτε τα ίδια είτε η χρήση τους έχουν χαρακτηριστεί ως διατηρητέα, μνημεία ή έργα τέχνης και ανήκουν στην ιδιοκτησία φορέων του ευρύτερου δημόσιου τομέα. Στόχος είναι η διαφύλαξη της πολιτιστικής κληρονομιάς και η κάλυψη αναγκών εγκατάστασης κοινωνικών και πολιτιστικών λειτουργιών, χωρίς να αποκλείεται η περιορισμένη ένταξη δραστηριοτήτων αναταποδοτικού χαρακτήρα.

Τα έργα αποκατάστασης δημόσιων κτιρίων που είτε τα ίδια είτε η χρήση τους έχουν χαρακτηριστεί ως διατηρητέα, μνημεία ή έργα τέχνης είναι δυνατόν να αφορούν και αποκαταστάσεις όψεων των κτιρίων (και όχι πλήρη αναδιαμόρφωση / επανάχρηση), στο βαθμό που τα υπόψη κτίρια στην υφιστάμενη κατάσταση είναι λειτουργικά και δεν απαιτούν μείζονες στατικές επεμβάσεις. Στην περίπτωση αυτή είναι επιθυμητό τα έργα αποκατάστασης όψεων να αποτελούν μέρος ευρύτερων σύνθετων αναπλάσεων με στόχο την τόνωση της τοπικής ταυτότητας και την αισθητική αναβάθμιση του αστικού χώρου.

β. Προτάσεις οι οποίες εμπίπτουν είτε στη δράση 2.6 είτε στη δράση 2.7 του Μ2 «Παρεμβάσεις στον αστικό χώρο», εφόσον εμπεριέχουν περισσότερων του ενός κτιρίων στην ίδια αίτηση (με τον ίδιο αριθμό πρωτοκόλλου) αυτομάτως εμπίπτουν στο Μ1.

Όλες οι προτεινόμενες παρεμβάσεις θα πρέπει να εξασφαλίζουν την πρόσβαση σε εμποδιζόμενα άτομα.

5.2.2. ΜΕΤΡΟ 2: Παρεμβάσεις στον αστικό χώρο

Τα έργα παρεμβάσεων στον αστικό χώρο θα πρέπει υποχρεωτικά να διέπονται από τις αρχές του βιοκλιματικού σχεδιασμού και να έχουν ως στόχο την αύξηση της βιωσιμότητας των κοινόχρηστων χώρων. Επίσης θα πρέπει να περιλαμβάνουν πρόνοιες για την διευκόλυνση χρήσης του αστικού εξοπλισμού από εμποδιζόμενα άτομα.

Στο Μέτρο 2, ως επιλέξιμες δράσεις περιλαμβάνονται:

- 2.1. Αναδιαμόρφωση κοινόχρηστων χώρων και χώρων πρασίνου.
- 2.2. Αναβάθμιση του αστικού εξοπλισμού κοινόχρηστων χώρων και χώρων πρασίνου. Η δράση αυτή μπορεί να αποτελεί τμήμα άλλων δράσεων.
- 2.3. Δημιουργία ή αναβάθμιση παιδικών χαρών.
- 2.4. Βελτίωση και συμπλήρωση υφιστάμενων δικτύων κοινόχρηστων χώρων πρασίνου, κυρίως μέσω φυτεύσεων και βελτίωσης των σχετικών υποδομών.
- 2.5. Αισθητική, λειτουργική, περιβαλλοντική αναβάθμιση, διεύρυνση, ανακατασκευή, πεζοδρόμων ή και πεζοδρομίων και επιμέρους υποδομών τους, για τη δημιουργία δικτύου κίνησης πεζών με πρόνοια και για εμποδιζόμενα άτομα, σε κάθε περίπτωση λαμβάνοντας υπόψη τις αρχές του βιοκλιματικού σχεδιασμού.
- 2.6. Αναβάθμιση ενεργειακή, αισθητική και λειτουργική σχολικών κτιρίων και των υπαίθριων χώρων αυτών. Η επέκταση της δομημένης επιφάνειας δεν θεωρείται επιλέξιμη δράση.
- 2.7. Ανακαίνιση και διαμόρφωση κτιρίων που βρίσκονται στην ιδιοκτησία Ο.Τ.Α./ Δικαιούχου ή έχουν εκμισθωθεί/παραχωρηθεί σε ΟΤΑ/ Δικαιούχο από φορείς που συγκαταλέγονται στους εν δυνάμει δικαιούχους του Πράσινου Ταμείου για χρονική διάρκεια τουλάχιστον 15 ετών, με στόχο την επανάχρησή τους για την κάλυψη αναγκών εγκατάστασης κοινωνικών, πολιτιστικών ή εν γένει αναπτυξιακών δραστηριοτήτων,
- 2.8. Αισθητική αναβάθμιση όψεων κτιρίων που βρίσκονται στην ιδιοκτησία Ο.Τ.Α./ Δικαιούχου ή έχουν εκμισθωθεί/παραχωρηθεί σε ΟΤΑ/Δικαιούχο από φορείς που συγκαταλέγονται στους εν δυνάμει δικαιούχους του Πράσινου Ταμείου για χρονική διάρκεια τουλάχιστον 15 ετών, σε αξιόλογα τουριστικά, κοινωνικά ή πολιτιστικά σημεία της πόλης ή του δήμου, όπως σε κεντρικές πλατείες, καθώς και κτιρίων κεντρικών αξόνων και παραλιακών μετώπων.
- 2.9. Διαμόρφωση θεσμοθετημένων χώρων στάθμευσης οχημάτων, υπαίθριων με βιοκλιματικά χαρακτηριστικά και υλικά καθώς και υπόγειων.
- 2.10. Απομάκρυνση επικίνδυνων αποβλήτων (π.χ. αμιάντου) από σχολικές εγκαταστάσεις και δημόσια κτίρια σε πολεοδομικά ευαίσθητες περιοχές. Το μέτρο αυτό μπορεί να συνδυαστεί με το μέτρο 2.6.

Προτάσεις οι οποίες εμπίπτουν στη δράση 2.6 και 2.7 του Μ2 «Παρεμβάσεις στον αστικό χώρο», εφόσον εμπεριέχουν περισσότερων του ενός κτιρίων στην ίδια αίτηση (με τον ίδιο αριθμό πρωτοκόλλου) αυτομάτως εμπίπτουν στο Μ1.

Διευκρινίζεται ότι :

- Κοινόχρηστοι χώροι είναι οι κοινής χρήσης ελεύθεροι από δόμηση χώροι, όπως καθορίζονται από το εγκεκριμένο ρυμοτομικό σχέδιο του Δήμου.
- Στους οικισμούς οι οποίοι στερούνται εγκεκριμένου ρυμοτομικού σχεδίου, επιλέξιμοι χώροι είναι οι de facto διαμορφωμένοι χώροι με κοινόχρηστο χαρακτήρα, ελεύθεροι από δόμηση καθώς και αυτοί που έχουν καταγραφεί στη πράξη κύρωσης του δικτύου

κοινόχρηστων χώρων δυνάμει του άρθρου 35 του Ν.3937/2011 και οι οποίοι ανήκουν αποδεδειγμένα στην ιδιοκτησία του Δήμου. Στην κατηγορία αυτή, δύναται να συγκαταλέγονται και χώροι που εφάπτονται στα όρια του οικισμού, εφόσον είναι de facto διαμορφωμένοι χώροι με κοινόχρηστο χαρακτήρα, ελεύθεροι από δόμηση και καλύπτουν χρήσεις οι οποίες δεν εξυπηρετούνται εντός οικισμού, τελούν δε σε λειτουργική συνέχεια με τους οικισμούς εξυπηρετώντας τις ανάγκες τους.

- Οι προτεινόμενες επεμβάσεις θα είναι αυτές που προβλέπονται από το εγκεκριμένο ρυμοτομικό σχέδιο, δεν καταστρατηγούν τις εν γένει προβλέψεις αυτού και σε κάθε περίπτωση δεν αλλοιώνουν ούτε αναιρούν το χαρακτήρα του Κ.Χ.
- Στη δράση για την αισθητική, λειτουργική, περιβαλλοντική αναβάθμιση, διεύρυνση, ανακατασκευή, πεζοδρόμων ή και πεζοδρομίων και επιμέρους υποδομών τους, για τη δημιουργία δικτύου κίνησης πεζών με πρόνοια και για εμποδιζόμενα άτομα, εμπίπτει και η κατασκευή ραμπών, οι οδεύσεις τυφλών, οι ηχητικές σημάνσεις σε σηματοδότες, οι έξυπνες διαβάσεις και λοιπές διατάξεις που διευκολύνουν την προσβασιμότητα. Οι εν λόγω προτάσεις θα πρέπει να ενσωματώνουν μια συνολική θεώρηση της ανακατασκευής για την αναβάθμιση του δικτύου κίνησης των πεζών/πολιτών και να μην αποτελούν αποσπασματική προμήθεια.
- Η αντικατάσταση στοιχείων του αστικού εξοπλισμού πρέπει να υπακούει σε μία συνολικότερη θεώρηση στοχεύοντας στην αναβάθμιση και καλύτερη οργάνωση του δημόσιου χώρου. Στη δράση για την αναβάθμιση του αστικού εξοπλισμού ελεύθερων κοινόχρηστων χώρων και χώρων πρασίνου, εμπίπτουν και οι σταθμοί φόρτισης ηλεκτροκίνητων οχημάτων, εφόσον δεν αποτελεί αποσπασματική προμήθεια. Στις επιλέξιμες δράσεις δεν συμπεριλαμβάνεται η προμήθεια τροχήλατων κάδων απορριμμάτων, απορριματοφόρων οχημάτων, η μεμονωμένη προμήθεια λαμπτήρων led, καθώς και η αποσπασματική προμήθεια στοιχείων αστικού εξοπλισμού.
- Στη δράση 2.10 που αφορά στην απομάκρυνση επικίνδυνων αποβλήτων, είναι υποχρεωτική η αποκομιδή και ασφαλής διαχείριση των επικίνδυνων αποβλήτων, βάσει της κείμενης νομοθεσίας.

5.3. Χρηματοδότηση συμβασιοποιημένων έργων

Παρέχεται επίσης η δυνατότητα υποβολής προς ένταξη έργων, που καλύπτουν τα παραπάνω κριτήρια της επιλεξιμότητας και είναι ήδη **συμβασιοποιημένα** ή για τα οποία έχει **ολοκληρωθεί η διαδικασία δημοπράτησης. Προϋπόθεση είναι: α) η υπογραφή της σύμβασης ή η**

ολοκλήρωση της διαδικασίας δημοπράτησης να έχει γίνει εντός του έτους 2019 ή 2020 β) να υπάρχει και να βεβαιώνεται η ομαλή εξέλιξή τους και γ) να μην αποτελούν αντικείμενο συμπληρωματικής σύμβασης. Σε καμία περίπτωση το Πράσινο Ταμείο δεν χρηματοδοτεί έργο ή τμήμα έργου το οποίο έχει ήδη πληρωθεί.

Στην περίπτωση αυτή το «αιτούμενο ποσό χρηματοδότησης» δεν μπορεί υπερβαίνει το προβλεπόμενο «ανώτατο ποσό χρηματοδότησης ανά δικαιούχο».

6. ΥΨΟΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

- Το **συνολικό «ποσό ένταξης»** –δηλαδή το συνολικό ποσό χρηματοδότησης που δύναται να αιτηθεί και να λάβει από το Πράσινο Ταμείο– δεν μπορεί να υπερβαίνει το «ανώτατο ποσό χρηματοδότησης ανά δικαιούχο», όπως διαμορφώνεται ανά Μέτρο, σε συνάρτηση με τα πληθυσμιακά χαρακτηριστικά του κάθε Δήμου. Δηλαδή πρέπει να ικανοποιούνται ταυτόχρονα και οι δύο ακόλουθες προϋποθέσεις:

A. Το τελικό ποσό ένταξης δεν μπορεί να υπερβαίνει:

- το 60% του Οριστικού Προϋπολογισμού των έργων για έργα του Μέτρου 1
- το 80% του Οριστικού Προϋπολογισμού των έργων για έργα του Μέτρου 2.

Ειδικά για τα Διατηρητέα κτίρια και τους Κοινόχρηστους Χώρους που έχουν αποκτηθεί μέσω Χρηματοδοτικού Προγράμματος του Πράσινου Ταμείου το τελικό ποσό ένταξης θα ανέρχεται στο 80% του προϋπολογισμού του έργου

B. Το «ανώτατο ποσό χρηματοδότησης ανά δικαιούχο» του προγράμματος κλιμακώνεται με βάση τα πληθυσμιακά χαρακτηριστικά του κάθε Δήμου ως ακολούθως:

- i. Για το Μέτρο 1 το ανώτατο ύψος χρηματοδότησης ανά δικαιούχο διαμορφώνεται από τον τύπο $X_1 = (200.000 + \Pi * 5) * \sigma \text{ΑΠ}$
- ii. Για το Μέτρο 2 το ανώτατο ύψος χρηματοδότησης ανά δικαιούχο διαμορφώνεται από τον τύπο $X_2 = (200.000 + \Pi) * 0,8$

Όπου:

Π = ο Μόνιμος ή εναλλακτικά ο Πραγματικός - **de facto** Πληθυσμός του Δήμου, βάσει της επίσημης απογραφής της ΕΛΣΤΑΤ του 2011 (ΦΕΚ 698/Β/2014, / (ΦΕΚ 699/Β/2014). <http://www.statistics.gr/el/2011-census-pop-hous>).

$\sigma \text{ΑΠ}$ = συντελεστής Αστικής Πυκνότητας, ο οποίος διαμορφώνεται σε:

- 1,1 για τους Δήμους οι οποίοι ανήκουν στις Περιφερειακές Ενότητες Αθηνών, Πειραιώς και Θεσσαλονίκης (οι οποίοι θεωρούνται ως αμιγώς αστικοί),
  - σε 0,8 για τους Δήμους οι οποίοι δεν διαθέτουν οικισμό πάνω από 5.000 κατοίκους και
  - σε 1,0 για όλους τους υπόλοιπους.
- Στην περίπτωση υποβολής πρότασης από Σύνδεσμο δήμων το ανώτατο ποσό χρηματοδότησης από τα πληθυσμιακά στοιχεία του δήμου, στη χωρική επικράτεια του οποίου θα υλοποιηθεί το προτεινόμενο έργο.
  - Στην περίπτωση υποβολής δύο προτάσεων από τον δικαιούχο της ίδιας χωρικής επικράτειας (πάντα για το ίδιο Μέτρο στο οποίο έχει επιλέξει να υποβάλει προτάσεις ο Δήμος), ως «ποσό ένταξης» νοείται το άθροισμα των δύο επιμέρους χρηματοδοτήσεων και δεν δύναται να ξεπερνά το ανώτατο ποσό χρηματοδότησης ανάλογα με το μέτρο ένταξης.
  - Μετά τη συμβασιοποίηση του έργου (συνυπολογιζόμενων τυχόν εκπτώσεων), η χρηματοδότηση του Πράσινου Ταμείου για κάθε έργο παραμένει αυτή η οποία έχει προκύψει ως ποσοστό του αρχικού προϋπολογισμού, έως το ανώτατο ποσό χρηματοδότησης. Είναι δε δυνατόν να καλύπτει έως το ποσό της σύμβασης, εφόσον αυτό δεν υπερβαίνει το ποσό ένταξης.
  - Η πρόταση θα πρέπει απαραίτητα να συνοδεύεται με απόφαση του Δ.Σ. του δικαιούχου για την κάλυψη του επιπλέον ποσού από ίδιους πόρους.
  - Στην περίπτωση συμβασιοποιημένου έργου, για τον υπολογισμό του ποσού ένταξης υπολογίζεται μόνο το «ανώτατο ποσό χρηματοδότησης ανά δικαιούχο» (βάσει των τύπων του εδαφίου 6 ανωτέρω) σε σχέση με το ανεκτέλεστο του συμβασιοποιημένου έργου και δεν μπαίνει ο περιορισμός του «ποσοστού επί του Προϋπολογισμού του έργου». Υπάρχει περίπτωση κατά την αξιολόγηση να ζητηθεί διαχωρισμός του προϋπολογισμού σε επιλέξιμες και μη επιλέξιμες δαπάνες, σύμφωνα με τα Μέτρα 1 και 2. Σε κάθε περίπτωση το ποσό ένταξης δεν μπορεί υπερβαίνει το προβλεπόμενο «ανώτατο ποσό χρηματοδότησης ανά δικαιούχο».

7. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΚΑΙ ΕΓΚΡΙΣΗΣ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ

Οι υποβαλλόμενες προτάσεις εξετάζονται με άμεση αξιολόγηση, με σειρά προτεραιότητας εισερχομένου, όπως περιγράφεται στο εδάφιο 4. Κάθε πρόταση που υποβάλλεται, αξιολογείται άμεσα χωρίς να απαιτείται να παρέλθει η προθεσμία υποβολής. Εφόσον πληροί το σύνολο των

κριτηρίων αξιολόγησης επί ποινή αποκλεισμού –όπως αναφέρονται στο επόμενο εδάφιο (8)–
τα έργα εντάσσονται.

Για το σκοπό αυτό προβλέπεται η έκδοση απόφασης του Δ.Σ. του Πράσινου Ταμείου ένταξης.
Η απόφαση ένταξης του έργου εκδίδεται με βάση τον προϋπολογισμό του, λαμβάνοντας υπόψη το «ανώτατο ποσό χρηματοδότησης ανά δικαιούχο» όπως διαμορφώνεται ανά Μέτρο του Χ.Π. και σε συνάρτηση με τα πληθυσμιακά χαρακτηριστικά του κάθε Δήμου (εδάφιο 6.).

Κατά της απόφασης αυτής οι ενδιαφερόμενοι μπορούν ασκήσουν τις διοικητικές προσφυγές του άρθρου 24 του ν. 2690/1999.

8. ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ

8.1. Προϋποθέσεις για την ένταξη των έργων – Κριτήρια «αποκλεισμού»

Προκειμένου το Πράσινο Ταμείο να προχωρήσει σε ένταξη, οι προτάσεις αξιολογούνται με βάση τα εξής κριτήρια επί ποινή αποκλεισμού:

- Επιλεξιμότητα
- Ιδιοκτησιακό / θεσμικό καθεστώς
- Ωριμότητα

Για να θεωρηθεί μια πρόταση πλήρης και να ενταχθεί θα πρέπει να πληρούνται τα παρακάτω κριτήρια **στο σύνολό τους.**

A. Επιλεξιμότητα πρότασης

Η επιλεξιμότητα αποδεικνύεται με την «Έκθεση Τεκμηρίωσης-Σκοπιμότητας» (έως 3.000 λέξεις) η οποία πρέπει απαραίτητως να είναι θεωρημένη από την αρμόδια υπηρεσία του δικαιούχου και να περιλαμβάνει:

- i) συνολικό μόνιμο / πραγματικό πληθυσμό του δήμου και καταγραφή των οικισμών, σύμφωνα με την τελευταία απογραφή της ΕΛΣΤΑΤ του 2011 (ΦΕΚ 698/Β/2014 / ΦΕΚ 699/Β/2014 <http://www.statistics.gr/el/2011-census-pop-hous>), καταγράφοντας απαραίτητως το ΦΕΚ βάσει του οποίου εκτιμούν τον πληθυσμό (Μόνιμο ή Πραγματικό - de facto). Για τους δήμους οι οποίοι έχουν συσταθεί προσφάτως βάσει του άρθρου 154 του Ν. 4600/2019 (ΦΕΚ 43/Α'/9.3.2019), θα γίνεται ρητή αναφορά, θα καταγράφονται οι οικισμοί τους και το σύνολο του πληθυσμού, το οποίο θα υπολογίζεται βάσει της ανωτέρω απογραφής.
- ii) περιγραφή της υφιστάμενης κατάστασης,
- iii) περιγραφή του έργου σύμφωνα με τις υφιστάμενες μελέτες,

- iv) τεκμηρίωση του ολοκληρωμένου χαρακτήρα του προτεινόμενου έργου στην περίπτωση που προτείνεται η ένταξή του στο «Μέτρο 1»
- v) εκτίμηση των θετικών επιπτώσεων από την πραγματοποίηση και λειτουργία του έργου
- vi) σε περίπτωση ήδη συμβασιοποιημένου έργου, αναλυτική έκθεση στην οποία θα αναφέρεται η εξέλιξη του έργου, οι πηγές χρηματοδότησης, πίνακας με τις έως τώρα πιστοποιημένες πληρωμές, το **εναπομείναν ανεκτέλεστο φυσικό αντικείμενο και το αντίστοιχο απλήρωτο οικονομικό αντικείμενο**.

Η «Έκθεση Τεκμηρίωσης-Σκοπιμότητας» πρέπει να συνοδεύεται από τα παρακάτω:

- α) τοπογραφικό διάγραμμα ή αεροφωτογραφία ή δορυφορική φωτογραφία του οικισμού, στον οποίο θα πραγματοποιηθεί η παρέμβαση, όπου θα επισημαίνεται η θέση της περιοχής παρέμβασης,
- β) τοπογραφικό σε κλίμακα 1:1.000 (εξαρτημένο από το σύστημα ΕΓΣΑ 87), της άμεσης περιοχής όπου θα πραγματοποιηθεί η παρέμβαση, στο οποίο θα επισημαίνονται με σαφήνεια τα όρια της περιοχής,
- γ) αεροφωτογραφία ή δορυφορική φωτογραφία της περιοχής παρέμβασης, στην οποία θα επισημαίνονται με σαφήνεια τα όρια της περιοχής,
- δ) φωτογραφίες μαζί με χάρτη όπου θα σημειώνονται οι θέσεις λήψης τους,
- ε) σε περίπτωση ήδη συμβασιοποιημένου έργου, τη σύμβαση του έργου όπως έχει αναρτηθεί στο ΚΗΜΔΗΣ, βεβαίωση για την ομαλή εξέλιξή του και φωτογραφίες των εργασιών που έχουν εκτελεστεί.

Ειδικότερα, για τις προτάσεις που υποβάλλονται στο «Μέτρο 1», η τεκμηρίωση του ολοκληρωμένου χαρακτήρα των έργων αποδεικνύεται στην **«Έκθεση Τεκμηρίωση-Σκοπιμότητας»**, στην οποία γίνεται διάγνωση της υφιστάμενης κατάστασης και προ-εκτίμηση των θετικών επιπτώσεων από την πραγματοποίηση και λειτουργία του έργου. Στην έκθεση αυτή πρέπει να τεκμηριώνεται η σημασία του έργου για το σύνολο του οικιστικού συνόλου / οικιστικής περιοχής στο οποίο εντάσσεται, με επισήμανση των σημαντικών σημείων αναφοράς του αστικού ιστού (τοπόσημα) καθώς και της σχέσης τους με τις χρήσεις και τις λειτουργίες του αστικού ιστού. Παράλληλα, θα πρέπει να προσδιορίζονται η περιοχή επιρροής του έργου και οι τρόποι διασύνδεσης των παρεμβάσεων ώστε να λειτουργούν σε ενιαίο δίκτυο.

B. Ιδιοκτησιακό / θεσμικό καθεστώς

Για την ικανοποίηση του κριτηρίου αυτού προσκομίζονται από το δικαιούχο:

α) Τοπογραφικό διάγραμμα που περιλαμβάνει το Εγκεκριμένο Ρυμοτομικό Σχέδιο (κείμενο και σχέδιο) **θεωρημένο ως προς τη χρήση του προτεινόμενου προς επέμβαση χώρου από την αρμόδια Υ.ΔΟΜ. στο οποίο θα αναγράφονται όλες οι απαιτούμενες εγκρίσεις**, θα απεικονίζεται η περιοχή επέμβασης καθώς και οι θεσμοθετημένοι κοινόχρηστοι χώροι που προβλέπονται ρητώς ως Κοινόχρηστοι Χώροι, χώροι πρασίνου ή πλατείες, παιδικές χαρές, στάθμευση.

β) Στοιχεία που να αποδεικνύουν την κυριότητα του χώρου παρέμβασης (ΦΕΚ συντέλεσης απαλλοτρίωσης, τίτλοι κυριότητας και οποιοδήποτε στοιχείο αποδεικνύει την κυριότητα του Δικαιούχου/Δήμου επί του χώρου, όπως αμετάκλητη δικαστική απόφαση αναγνώρισης κυριότητας νομίμως μεταγεγραμμένη, απόσπασμα μερίδας του υποθηκοφυλακείου ή φύλλο οριστικής εγγραφής από το αρμόδιο Κτηματολογικό Γραφείο).

γ) Σε περίπτωση που ο χώρος παρέμβασης δεν ανήκει στην κυριότητα του Δικαιούχου/Δήμου αλλά είναι χώρος που έχει παραχωρηθεί ή εκμισθωθεί σε αυτόν, στοιχεία τα οποία αποδεικνύουν την παραχώρηση ή τη μίσθωση αντίστοιχα, όπως σύμβαση παραχώρησης/μίσθωσης, τυχόν μεταγραφή αυτής στο αρμόδιο Υποθηκοφυλακείο/Κτηματολογικό Γραφείο, κλπ. Στις περιπτώσεις αυτές η παραχώρηση/μίσθωση θα πρέπει να έχει διάρκεια τουλάχιστον δεκαπέντε (15) ετών από το 2020. Επίσης θα πρέπει να συνυποβάλλονται τα στοιχεία κυριότητας του ιδιοκτήτη (παραχωρησιούχου/εκμισθωτή) του υπό ένταξη χώρου.

δ) Στους οικισμούς που στερούνται εγκεκριμένου ρυμοτομικού σχεδίου, επιλέξιμοι χώροι είναι οι de facto κοινόχρηστοι χώροι, οι εν τοις πράγμασι διαμορφωμένοι χώροι με κοινόχρηστο χαρακτήρα, ελεύθεροι από δόμηση καθώς και αυτοί που έχουν καταγραφεί στην πράξη κύρωσης του δικτύου κοινόχρηστων χώρων δυνάμει του άρθρου 35 του Ν.3937/2011 και οι οποίοι ανήκουν αποδεδειγμένα στην ιδιοκτησία του Δικαιούχου/Δήμου.

ε) Ειδικά, για τη δράση Β της παραγράφου 5.2.1. Αποκατάσταση / επανάχρηση δημόσιων κτιρίων χαρακτηρισμένων είτε τα ίδια είτε η χρήση τους ως διατηρητέα, μνημεία ή έργα τέχνης επιπλέον θα πρέπει να συνυποβληθούν (επί ποινή αποκλεισμού) το ΦΕΚ χαρακτηρισμού τους (κείμενο ή και σχέδια).

Γ. Ωριμότητα

Για να κριθεί η ωριμότητα ενός έργου πρέπει να υποβληθούν:

i) Οριστική μελέτη αρμοδίως θεωρημένη από τις υπηρεσίες του Δικαιούχου/Δήμου, μετά από σχετική απόφαση έγκρισης / παραλαβής από το Δ.Σ. ή την Ο.Ε. του Δικαιούχου/Δήμου. Εναλλακτικά, στην περίπτωση διενέργειας προμηθειών υποβάλλεται η απόφαση για τη διενέργεια της προμήθειας.

ii) Έγκριση της οριστικής μελέτης από το αρμόδιο όργανο (π.χ. από το οικείο Συμβούλιο Αρχιτεκτονικής),

iii) Προϋπολογισμός,

iv) Βεβαίωση της οικονομικής υπηρεσίας του Δικαιούχου/Δήμου περί μη χρηματοδότησης του μέρους του έργου που αντιστοιχεί στο αιτούμενο ποσό χρηματοδότησης από άλλες πηγές,

v) Απόφαση του Δ.Σ. ή της Ο.Ε. του Δικαιούχου/Δήμου για την υποβολή της πρότασης,

vi) Απόφαση του Δ.Σ. ή της Ο.Ε. του Δικαιούχου/Δήμου για την κάλυψη από ίδιους πόρους του επιπλέον ποσού.

vii) Τις προβλεπόμενες αδειοδοτήσεις ανάλογα με το έργο. Ενδεικτικά αναφέρονται: περιβαλλοντική αδειοδότηση ή τεκμηρίωση απαλλαγής, γνωμοδότηση από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Πολιτισμού (συμπεριλαμβάνεται και η περίπτωση εργασιών εκσκαφής), καταλληλότητα του χώρου για τη δημιουργία παιδικής χαράς εφόσον απαιτείται κλπ..

Ειδικά για τα κτίρια που είναι χαρακτηρισμένα είτε τα ίδια είτε η χρήση τους ως διατηρητέα, μνημεία ή έργα τέχνης θα πρέπει να προσκομιστούν και οι αντίστοιχες εγκρίσεις από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Πολιτισμού ή / και του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας ή τυχόν άλλου αρμόδιου Υπουργείου.

Στην περίπτωση αναδιαμόρφωσης όψεων δημόσιων κτιρίων χαρακτηρισμένων είτε τα ίδια είτε η χρήση τους ως διατηρητέα, μνημεία ή έργα τέχνης θα προσκομίζεται έκθεση στατικής επάρκειας του κτιρίου, αρμοδίως θεωρημένη.

viii) Για τα έργα που προβλέπουν κυκλοφοριακές ρυθμίσεις, την έγκριση των σχετικών μέτρων, βάσει των άρθρων 52 & 109 του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας (ν. 2696/1999/ΦΕΚ57 Α', όπως ισχύει).

Κατά τον έλεγχο των δικαιολογητικών για την έκδοση της απόφασης ένταξης, το Πράσινο Ταμείο δύναται, ανάλογα με τη φύση του έργου, να ζητήσει την υποβολή συμπληρωματικών-διευκρινιστικών στοιχείων από το Δικαιούχο ή/και να ζητήσει τροποποιήσεις επί μέρους στοιχείων των προτάσεων ώστε να εξασφαλιστεί η δυνατότητα πληρωμής των έργων. Επίσης υπάρχει δυνατότητα να ζητηθεί διαχωρισμός του προϋπολογισμού σε επιλέξιμες και μη επιλέξιμες δαπάνες, σύμφωνα με τα Μέτρα 1 και 2.

Μη ώριμες προτάσεις που τυχόν υποβληθούν θα απορρίπτονται βάσει των κριτηρίων αποκλεισμού.

9. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΚΑΤΑΒΟΛΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

Μετά την ένταξη του έργου, ο Δικαιούχος υποχρεούται να κοινοποιήσει στο Πράσινο Ταμείο, την υπογεγραμμένη σύμβαση με τον ανάδοχο.

Για την πληρωμή του έργου, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία για εργολαβίες και προμήθειες, ο δικαιούχος υποβάλλει στο Πράσινο Ταμείο πλήρη σειρά δικαιολογητικών όπως αυτά καταγράφονται στην ιστοσελίδα:

<https://www.prasinotameio.gr/%cf%80%cf%81%ce%bf%cf%83%ce%ba%ce%bb%ce%ae%cf%83%ce%b5%ce%b9%cf%82/%cf%80%cf%81%cf%8c%cf%83%ce%ba%ce%bb%ce%b7-%cf%85%cf%80%ce%bf%ce%b2%ce%bf%ce%bb%ce%ae%cf%82-%cf%80%cf%81%ce%bf%cf%84%ce%ac%cf%83%ce%b5%cf%89%ce%bd-%cf%83%cf%84%ce%bf%ce%bd-%ce%ac%ce%be%ce%bf%ce%bd/>

10. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΦΟΡΕΩΝ

Με την έναρξη της υλοποίησης του έργου και μέχρι την ολοκλήρωσή του, ο δικαιούχος αναλαμβάνει τις ακόλουθες υποχρεώσεις:

1. Τήρηση εθνικής νομοθεσίας και κανόνων Ε.Ε.

Ο Δικαιούχος υποχρεούται

- Να τηρεί την εθνική νομοθεσία και τους κανόνες της Ε.Ε.
- Ειδικότερα, όσον αφορά στην κατασκευή και στη λειτουργία των παιδικών χαρών των Δήμων, τα όργανα και τη διαδικασία αδειοδότησης και ελέγχου τους, θα πρέπει να πληρούν τις προϋποθέσεις που θέτει η Υπουργική Απόφαση (ΥΑ) 28492 (ΦΕΚ Β' 931 /2009), όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.

- Να τηρεί την σχετική νομοθεσία περί της υποχρέωσης καταχώρισης στο «Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο» (άρθρο 11 παρ. 5 του Ν. 4013/2011 όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 10 του Ν. 4038/2012).
- Να τηρεί τις αρχές της οικονομικότητας, της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης και της διαφάνειας.

2. Τροποποιήσεις

Ο Δικαιούχος υποχρεούται να υποβάλει για προέγκριση στο Πράσινο Ταμείο οποιαδήποτε τροποποίηση του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου του ενταγμένου έργου. Αντικατάσταση ενταγμένου έργου με νέο δεν είναι δυνατή.

3. Υλοποίηση έργου

Ο Δικαιούχος υποχρεούται

- Να αποστέλλει συμπληρωμένο και υπογεγραμμένο το Σύμφωνο Αποδοχής Όρων Χρηματοδότησης (ΣΑΠΟ).
- Να ενημερώνει το Πράσινο Ταμείο για την εξέλιξη του έργου όποτε ζητείται.
- Να υποβάλει στο Π.Τ., με τον τελικό λογαριασμό, έκθεση ολοκλήρωσης του έργου, όπου θα περιγράφεται το υλοποιηθέν φυσικό αντικείμενο, οι δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν και το αποτέλεσμα που επιτεύχθηκε καθώς και φωτογραφικό υλικό σε ψηφιακή μορφή.
- Να αποδέχεται επιτόπιους ελέγχους από όλα τα αρμόδια ελεγκτικά όργανα και να διευκολύνει τον έλεγχο προσκομίζοντας οποιοδήποτε στοιχείο που αφορά στην εκτέλεση του έργου, εφόσον ζητηθεί.
- Να αποδέχεται τη δημοσιοποίηση των στοιχείων του έργου και του ποσού της δημόσιας χρηματοδότησης.

4. Τήρηση στοιχείων και δικαιολογητικών από τον Δικαιούχο

Ο Δικαιούχος υποχρεούται

- Να τηρεί και να ενημερώνει τον φάκελο έργου με όλα τα στοιχεία που αφορούν στην εκτέλεση του έργου έως την ολοκλήρωση και την αποπληρωμή του.
- Να τηρεί όλα τα δικαιολογητικά έγγραφα σχετικά με τις δαπάνες και τους λογιστικούς ελέγχους του έργου για χρονικό διάστημα 5 ετών μετά την ολοκλήρωσή του.
- Να διαθέτει, εφόσον ζητηθούν, καθ' όλη τη διάρκεια εκτέλεσης του έργου και για όσο χρόνο ο Δικαιούχος υποχρεούται για την τήρησή τους, όλα τα έγγραφα, δικαιολογητικά

και στοιχεία του έργου, στα αρμόδια ελεγκτικά όργανα του Πράσινου Ταμείου και σε όλα τα αρμόδια εθνικά ελεγκτικά όργανα.

Το Πράσινο Ταμείο διατηρεί το δικαίωμα ελέγχου της προόδου υλοποίησης του έργου σε όλες τις φάσεις του.

11. ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑ – ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ

Οι δικαιούχοι του Χ.Π. αναλαμβάνουν την πληροφόρηση της κοινής γνώμης για το περιεχόμενο, την πορεία και τα αποτελέσματα από την υλοποίηση των ενταγμένων έργων τους.

Οι δικαιούχοι οφείλουν να καταγράφουν και να διατηρούν αρχείο με τα σχετικά στοιχεία δημοσιότητας (π.χ. έντυπα, δημοσιεύσεις, φωτογραφίες) για το έργο που υλοποιούν και να κοινοποιούν το αρχείο αυτό στο Πράσινο Ταμείο, εφόσον ζητηθεί, στο πλαίσιο της παρακολούθησης εκτέλεσης των εργασιών.

Κατά την υλοποίηση των έργων που είναι ενταγμένα στο Χ.Π., οι δικαιούχοι οφείλουν, εντός εύλογου χρονικού διαστήματος από την έναρξη των εργασιών να αναρτούν σε σημεία ευδιάκριτα και προσπελάσιμα από το ευρύ κοινό, ενημερωτικές / επεξηγηματικές πινακίδες εύλογου μεγέθους, στις οποίες περιλαμβάνεται η ονομασία και το λογότυπο του φορέα χρηματοδότησης (Πράσινο Ταμείο), ο τίτλος του έργου και το ποσό χρηματοδότησης. Οι πινακίδες αυτές διατηρούνται και μετά την ολοκλήρωση του έργου, προς ενημέρωση του κοινού. Όλα τα μέτρα πληροφόρησης – δημοσιότητας καταγράφονται στην ιστοσελίδα του Πράσινου Ταμείου:

<https://www.prasinotameio.gr/%cf%80%cf%81%ce%bf%cf%83%ce%ba%ce%bb%ce%ae%cf%83%ce%b5%ce%b9%cf%82/%cf%80%cf%81%cf%8c%cf%83%ce%ba%ce%bb%ce%b7-%cf%85%cf%80%ce%bf%ce%b2%ce%bf%ce%bb%ce%ae%cf%82-%cf%80%cf%81%ce%bf%cf%84%ce%ac%cf%83%ce%b5%cf%89%ce%bd-%cf%83%cf%84%ce%bf%ce%bd-%ce%ac%ce%be%ce%bf%ce%bd/>

Τέλος να προβαίνουν σε όλες τις ενέργειες δημοσιοποίησης, όπως προβλέπονται στο Σύμφωνο Αποδοχής Όρων Χρηματοδότησης (ΣΑΠΟ) και με βάση τις τεχνικές προδιαγραφές αναμνηστικής πινακίδας που βρίσκονται στην ιστοσελίδα του Πράσινου Ταμείου.

12. ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ - ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ

Για πληροφορίες σχετικές με τα Χρηματοδοτικά Προγράμματα του Πράσινου Ταμείου, οι ενδιαφερόμενοι φορείς μπορούν να επισκέπτονται την ιστοσελίδα www.prasinotameio.gr.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

1. Επεξήγηση όρων

Προϋπολογισμός: Ο προϋπολογισμός του προτεινόμενου έργου βάσει της εγκεκριμένης μελέτης.

Ανώτατο ποσό χρηματοδότησης ανά δικαιούχο: Διαμορφώνεται ανά Μέτρο του Χ.Π. και σε συνάρτηση με τα πληθυσμιακά χαρακτηριστικά του κάθε Δήμου. Προκύπτει δε για κάθε δήμο από τον τύπο του εδαφίου 6.

Αιτούμενο ποσό χρηματοδότησης: Το ποσό που αιτείται ο δυνητικός δικαιούχος από το Πράσινο Ταμείο για την υλοποίηση του προτεινόμενου έργου, βάσει του προϋπολογισμού. Στην περίπτωση που υποβάλλονται δύο προτάσεις πρόκειται για το άθροισμά τους. Το συνολικό αιτούμενο ποσό χρηματοδότησης δεν μπορεί να υπερβαίνει το ανώτατο ποσό χρηματοδότησης. Επίσης δεν ταυτίζεται σε καμία περίπτωση με τον προϋπολογισμό του έργου. Για έργα που υποβάλλονται στο Μέτρο 1, μπορεί να ανέρχεται έως του 60% του αρχικού προϋπολογισμού του έργου. Το εναπομείναν 40% συμπληρώνεται από ίδιους πόρους του Δικαιούχου/Δήμου. Αντίστοιχα, για τα έργα του Μέρους 2, μπορεί να ανέρχεται έως του 80% του αρχικού προϋπολογισμού του έργου. Το εναπομείναν 20% συμπληρώνεται από ίδιους πόρους του Δικαιούχου/Δήμου. **Ειδικά για τα Διατηρητέα κτίρια και τους Κοινόχρηστους Χώρους που έχουν αποκτηθεί μέσω Χρηματοδοτικού Προγράμματος του Πράσινου Ταμείου το τελικό ποσό ένταξης θα ανέρχεται στο 80%.** Το εναπομείναν 20% συμπληρώνεται από ίδιους πόρους του Δικαιούχου/Δήμου.

Ποσό ένταξης: Το συνολικό ποσό χρηματοδότησης με το οποίο θα χρηματοδοτηθεί το έργο ορίζεται με την απόφαση ένταξης ως ποσοστό του Προϋπολογισμού του έργου ανάλογα με το Μέτρο ένταξης και δεν μπορεί να υπερβαίνει το ανώτατο ποσό χρηματοδότησης (εδάφιο 6).

Από τα παραπάνω προκύπτει ότι το «αιτούμενο ποσό χρηματοδότησης» κάθε έργου δεν ταυτίζεται με τον προϋπολογισμό του. Η σχέση μεταξύ των ποσών θα πρέπει πάντοτε να είναι:

$\text{ποσό ένταξης} \leq \text{αιτούμενο ποσό χρηματοδότησης} \leq \text{ανώτατο ποσό χρηματοδότησης} < \text{προϋπολογισμός έργου}$
---

2. Παραδείγματα

Στη συνέχεια δίδονται παραδείγματα υπολογισμού των ποσών χρηματοδότησης

1ο Παράδειγμα:

Δήμος με μόνιμο ή πραγματικό - de facto πληθυσμό 100.000 κατοίκων, εκτός των Περιφερειακών Ενοτήτων Αθηνών, Πειραιώς και Θεσσαλονίκης υποβάλλει πρόταση στο Μέτρο 1.

Για τον υπολογισμό του ανώτατου ποσού χρηματοδότησης χρησιμοποιείται ο τύπος:

$$X1 = (200.000 + \Pi * 5) * \sigma\text{ΑΠ}, \text{ όπου: } \Pi = 100.000 \text{ και } \sigma\text{ΑΠ} = 1,0$$

Το «ανώτατο ποσό χρηματοδότησης» του Δήμου υπολογίζεται σε:

$$X1 = (200.000 + 100.000 * 5) * 1 = 700.000 \text{ €}.$$

Το ποσό αυτό πρέπει να αντιστοιχεί (κατά ανώτατο ποσοστό) στο 60% του προϋπολογισμού του έργου.

Δηλαδή: $X1 = 0,6 * \text{Προϋπολογισμός}$ και άρα: $\text{Προϋπολογισμός} = X1 / 0,6$

Επομένως ο Δήμος, για να χρηματοδοτηθεί με το «ανώτατο ποσό χρηματοδότησης» πρέπει να υποβάλλει πρόταση έργου προϋπολογισμού τουλάχιστον:

$$\text{Προϋπολογισμός} \geq : 700.000 / 0,6 = 1.166.667 \text{ €}$$

Εάν ο συγκεκριμένος Δήμος υποβάλλει έργο προϋπολογισμού 1.200.000€, θα ενταχθεί με ποσό ένταξης 700.000 € (που αποτελεί το «ανώτατο ποσό χρηματοδότησης»).

α. Αν η σύμβαση του έργου με τον ανάδοχο (μετά τη διαγωνιστική διαδικασία και την πιθανή έκπτωση η οποία θα έχει επιτευχθεί) ανέλθει στο ποσό των 800.000 € και δεδομένου ότι η χρηματοδότηση του Π.Τ. είναι στις 700.000 € («ανώτατο ποσό χρηματοδότησης» = «ποσό ένταξης» < 60% του προϋπολογισμού), ο Δήμος, κατά την πληρωμή, θα συμβάλλει από ίδιους πόρους με το ποσό των 100.000 €.

β. Αν η σύμβαση του έργου με τον ανάδοχο μετά τη διαγωνιστική διαδικασία ανέλθει στο ποσό των 680.000 €, το Π.Τ. θα καλύψει το σύνολο του κόστους του έργου και ο Δήμος δεν θα χρειαστεί να συμβάλλει με ίδιους πόρους.

2ο Παράδειγμα:

Δήμος με μόνιμο ή πραγματικό - de facto πληθυσμό 100.000 κατοίκων, εντός των Περιφερειακών Ενοτήτων Αθηνών, Πειραιώς και Θεσσαλονίκης υποβάλλει πρόταση στο Μέτρο 1.

Για τον υπολογισμό του ανώτατου ποσού χρηματοδότησης χρησιμοποιείται ο τύπος:

$$X1 = (200.000 + \Pi * 5) * \sigma\text{ΑΠ}, \text{ όπου: } \Pi = 100.000 \text{ και } \sigma\text{ΑΠ} = 1,1$$

Το «ανώτατο ποσό χρηματοδότησης» του Δήμου υπολογίζεται σε:

$$X1 = (200.000 + 100.000 * 5) * 1,1 = 770.000 \text{ €}.$$

Το ποσό αυτό πρέπει να αντιστοιχεί (κατά ανώτατο ποσοστό) στο 60% του προϋπολογισμού του έργου

Δηλαδή: $X1 = 0,6 \cdot \text{Προϋπολογισμός}$ και άρα: $\text{Προϋπολογισμός} = X1/0,6$

Επομένως ο Δήμος, για να χρηματοδοτηθεί με το «ανώτατο ποσό χρηματοδότησης» πρέπει να υποβάλλει πρόταση έργου προϋπολογισμού τουλάχιστον:

$\text{Προϋπολογισμός} \geq 770.000/0,6 = 1.283.333 \text{ €}$

Για τη χρηματοδότηση μετά τη συμβασιοποίηση του έργου ισχύουν κατ' αντιστοιχία τα περιγραφόμενα στο παράδειγμα 1.

3ο Παράδειγμα:

Δήμος με μόνιμο ή πραγματικό - de facto πληθυσμό 100.000 κατοίκων υποβάλλει πρόταση στο Μέτρο 2.

Χρησιμοποιεί τον τύπο: $X2 = (200.000 + \Pi) \cdot 0,8$, όπου: $\Pi = 100.000$

Το «ανώτατο ποσό χρηματοδότησης» του Δήμου υπολογίζεται σε:

$$X2 = (200.000 + 100.000) \cdot 0,8 = 240.000 \text{ €}.$$

Με βάση τον οδηγό του προγράμματος, για το Μέτρο 2 το «ανώτατο ποσό χρηματοδότησης» αντιστοιχεί (κατά ανώτατο ποσοστό) στο 80% του Προϋπολογισμού του έργου.

Δηλαδή: $X2 = 0,8 \cdot \text{Προϋπολογισμός}$ και άρα: $\text{Προϋπολογισμός} = X2/0,8$

Επομένως ο Δήμος, για να χρηματοδοτηθεί με το «ανώτατο ποσό χρηματοδότησης» πρέπει να υποβάλλει πρόταση έργου προϋπολογισμού τουλάχιστον:

$\text{Προϋπολογισμός} \geq 240.000/0,8 = 300.000 \text{ €}$

Αν ο Προϋπολογισμός του έργου που θα υποβληθεί είναι 350.000 €, ο Δήμος θα ενταχθεί με ποσό ίσο με «ανώτατο ποσό χρηματοδότησης» ήτοι 240.000 €.

Αν ο Προϋπολογισμός του έργου που θα υποβληθεί είναι 260.000 €, ο Δήμος θα ενταχθεί με ποσό ίσο με το 80% του προϋπολογισμού του έργου:

$$X2' = 260.000 \cdot 0,8 = 208.000 \text{ €}.$$

Για τη χρηματοδότηση μετά τη συμβασιοποίηση του έργου ισχύουν κατ' αντιστοιχία τα περιγραφόμενα στο παράδειγμα 1.

4ο Παράδειγμα (δύο προτάσεις στο ίδιο Μέτρο):

Δήμος με μόνιμο ή πραγματικό - de facto πληθυσμό 100.000 κατοίκων, εκτός των Περιφερειακών Ενοτήτων Αθηνών, Πειραιώς και Θεσσαλονίκης υποβάλλει δύο προτάσεις διαφορετικού φυσικού αντικειμένου στο Μέτρο 2.

Χρησιμοποιεί τον τύπο: $X2 = (200.000 + \Pi) \cdot 0,8$, όπου: $\Pi = 100.000$

Το «ανώτατο ποσό χρηματοδότησης» του Δήμου υπολογίζεται σε:

$$X2 = (200.000 + 100.000) \cdot 0,8 = 240.000 \text{ €}.$$

Το ποσό αυτό αντιστοιχεί στη συνολική χρηματοδότηση (και των δύο προτάσεων).

Παράλληλα για κάθε μία πρόταση ισχύει ότι το ανώτατο ποσό χρηματοδότησης ανά έργο από το Π.Τ. δεν μπορεί να υπερβαίνει (κατά ανώτατο ποσοστό) το 80% του προϋπολογισμού του έργου.

Αν υποτεθεί ότι ο Δήμος προγραμματίζει να απορροφήσει από το Π.Τ. 100.000 € για την πρώτη πρόταση και 140.000 € για τη δεύτερη, τα ελάχιστα ποσά προϋπολογισμού των δύο επιμέρους προτάσεων διαμορφώνονται ως εξής:

Για την πρώτη: $X_{2\alpha} = 100.000/0,8 = 125.000 \text{ €}$.

Για τη δεύτερη: $X_{2\beta} = 140.000/0,8 = 175.000 \text{ €}$.

Κατ' αυτό τον τρόπο το άθροισμα των προϋπολογισμών των δύο προτάσεων διαμορφώνεται σε 300.000 € και ο Δήμος θα χρηματοδοτηθεί για το πρώτο έργο με το ποσό των 100.000 € και για το δεύτερο έργο με το ποσό των 140.000 €.

Το τελικό άθροισμα των δυο ποσών ένταξης (100.000 + 140.000) μας δίνουν το «ανώτατο ποσό χρηματοδότησης» των 240.000 €.

- Αν το άθροισμα των Προϋπολογισμών των δύο προτάσεων που θα υποβληθούν είναι 350.000 €, ο Δήμος θα ενταχθεί με ποσό ίσο με «ανώτατο ποσό χρηματοδότησης», ήτοι 240.000 €.

Η κατανομή του ποσού ένταξης στις δύο προτάσεις δύναται να γίνει αναλογικά με τον Προϋπολογισμό της κάθε μίας όπως στον παρακάτω ενδεικτικό πίνακα:

Πρόταση	%	Προϋπολογισμός	Ποσό Ένταξης από Π.Τ.
1η	45	157.500 €.	108.000 €.
2η	55	192.500 €.	132.000 €.
Σύνολο	100	350.000 €.	240.000 €.

- Αν το άθροισμα των Προϋπολογισμών των δύο προτάσεων που θα υποβληθούν είναι 260.000 €, ο Δήμος θα ενταχθεί με ποσό ίσο με το 80% του αθροίσματος:
 $X_{2'} = 260.000 * 0,8 = 208.000 \text{ €}$.

Η κατανομή του ποσού ένταξης στις δύο προτάσεις δύναται να γίνει αναλογικά με τον Προϋπολογισμό της κάθε μίας όπως στον παρακάτω ενδεικτικό πίνακα:

Πρόταση	%	Προϋπολογισμός	Ποσό Ένταξης από Π.Τ.
1η	45	117.000 €.	93.600 €.
2η	55	192.500 €.	114.400 €.
Σύνολο	100	260.000 €.	208.000 €.

Για τη χρηματοδότηση μετά τη συμβασιοποίηση των έργων ισχύουν κατ' αντιστοιχία τα περιγραφόμενα στο παράδειγμα 1.